بختیار واهابزاده

سئچیلمیش شعرلر

یاشاماق ایسته‌ییرم!

بیر رنگی یوخ، گؤیلرین مین رنگینی سئویرم،
بیر گولو یوخ، گوللرین چلنگینی سئویرم.
من چیخماغا تپه یوخ، اوجا داغ ایسته‌ییرم،
حیاتی حیات کیمی یاشاماق ایسته‌ییرم.

گؤیده غروب چاغی دا، دان یئری ده گؤزلدیر،
حیاتین سئوینجی ده، کدری ده گؤزلدیر.
حیات بیر جیدیر دوزو، بیر دؤیوش میدانی‌دیر،
هر کسی اؤز جرأتی، اؤز هنری تانیدیر!

بو میداندا حئییف کی، دایم ائنیش آختاران،
«آزجا آشیم، آغریماز باشیم»- دئیه‌نلر ده وار.
کدرده کی نئشه‌نی، ذؤوقو آنلامایانلار
حیاتین نئشه‌سیندن، فرحیندن نه آنلار؟

هر کدری سعادت، هر سئوینجی غم ایزلر،
اصل کؤنول هم غمی، هم سئوینجی عزیزلر.
تلاطومسوز اورکلر قووق کیمی بوش اولور،
دایم سئوینج آختاران دایم غمه توش اولور.

دوشمنم یالتاقلانیب تپه‌یه داغ دئیه‌نه،
«بو دونیادا بیر تهر قوی یاشایاق»0 دئیه‌نه.
آه، بیر تهر!... لعتده بو سؤز هرادان گلمه‌دیر؟
یاشاماق یاشاماقدیر! بس بو «بیر تهر» نه‌دیر؟
من دوشمنم، دوشمن بئله «اؤلو جانلار»ا،
گوندن قاچیب همیشه کؤلگه آختارانلارا...

اونلار اورتادا یئییب، قیراقداسی گزدیلر،
ناموسو خرجله‌مکدن، اونلار چکینمزدیلر.
اونلار اورتا یول توتوب، نه هه» ، نه «یوخ» -دئدیلر،
هاوایا نه «ایستی‌دیر»، نه ده کی «سویوق»- دئدیلر.

اونلار اؤلچوب-بیچدیلر هر بیر شئیی دریندن،
اؤزگه‌سینی هورکودوب، قورخدولار اؤزلریندن.
اونلار قازدان آییقدی...
اونلار هاوایا باخدی.
گاه یاغیشا، گاه قارا،
گاه قیشا، گاه باهارا،
گاه آخشام، گاه دا کی، سحره دم توتدولار،
اؤزلرینی دوشونوب، اؤزگه‌نی اونوتدولار.
سسلردن سس آلدیلار، اؤز سسلری اولمادی...
یاشادیلار اؤلو تک، نفسلری اولمادی...
گئتدیلر ایش دالینجا، اورکلری گئتمه‌دی...

گزدیلر... هئی گزدیلر
آیاق سسلرینیسه تک اؤزلری ائشیتدی،
بیر کیسمه ائیشتمه‌دی...
آتلارینی داشلیغا سالیب سگیرتمه‌دیلر،
آدلاری کیشی، عؤمرونده بیرجه کره
کیشیلیک ائتمه‌دیلر.

اونلار اؤلنده بئله کیمسه خبر توتمادی،
بو سس‌سیز، کویسوز اؤلوم کیمسه‌نی آغلاتمادی.
چوخدان اؤلموش ظن ائدیر آخی هامی اونلاری.
دیری ایکن، ساغ ایکن،
اؤز سسی اولمایانین اؤلومو سس‌سیز گئچر،
مین- مین دفعه اؤله‌نین ماتمی یاسسیز گئچر.

قارداش، مین دویغو اؤتسون اوره‌گیندن بیر آندا،
سن قیمیشما گولنده، اینله‌مه آغلایاندا.
آغلاسان، هونکور آغلا، گولسن، قهقهه چک گول،
گولسن ده، آغلاسان دا، تامام دویسون قوی کؤنول.
یاشاماق ایسته‌میرم سورونوب دیزین- دیزین،
ایسته‌ییرم ان اوجا زیروه‌لره من قونام.
خفیف ساکیتلیگینی نئیله‌ییرم دنیزین،
اونون قاسیرغاسینا، دالغاسینا وورغونام!

قوی دؤیسون یاغیش منی،
بوران منی، قار منی،
حیاتی بورانلاری دایم یاشادار منی.

ایسته‌میرم حیاتیم ساکیتجه بیر اوتاقدا
گلیب گئچسین لال کیمی...
ایسته‌ییرم دؤیوشم قایالارین باشیندا
دوشمنله قارتال کیمی.
باخچاداکی آرخ کیمی اؤتوب حزین نغمه‌لر،
آخماغی ایسته‌میرم.
سیاح اولوب حیاتا سئییرچی بیر نظرله
باخماغی ایسته‌میرم.

چاغلاماق ایسته‌ییرم داغدا شلاله کیمی،
سپیلمک ایسته‌ییرم چؤللره لاله کیمی.
دریا اولوب، نهر اولوب، چالخانماق ایسته‌ییرم،
گؤیلرده اولدوز کیمی من یانماق ایسته‌ییرم.
شیغیماق ایسته‌ییرم باشسیز کولکلر کیمی،
بسلنمک ایسته‌ییرم بوتون اورکلرده من
آرزو، دیلکلر کیمی.

بیر رنگی یوخ، گؤیلرین مین رنگینی سئویرم،
بیر گولو یوخ، گوللرین چلنگینی سئویرم.
من چیخماغا تپه یوخ، اوجا داغ ایسته‌ییرم،
حیاتی حیات کیمی یاشاماق ایسته‌ییرم،
یاشاماق ایسته‌ییرم!

آذربایجان - تورکیه

بیر آنانین ایکی اوغلو،
بیر آمالین ایکی قولو،
او دا اوُلو، بو دا اوُلو
آذربایجان – تورکیه

دینیمیز بیر، دیلیمیز بیر
آییمیز بیر، ایلیمیز بیر
عشقیمیز بیر، یولوموز بیر
آذربایجان – تورکیه

بیر میلّتیک، ایکی دؤلت
عینی آرزو، عینی نیت
هر ایکیسی جمهوریت
آذربایجان – تورکیه

بیردیر بیزیم هر حالیمیز
سئوینجیمیز – ملالیمیز
بایراقلاردا هیلالیمیز
آذربایجان – تورکیه

آنا یورددا یووا قوردوم
آتا یوردا کؤنول وئردیم
آنا یوردوم، آتا یوردوم
آذربایجان - تورکیه

بیچاق- قلم

وارلیق درگیسی‌نین ناشیری جراح- ادیب جواد هیئته

انسانا خیدمتدیر مرامین سنین،
سن عؤمرون بویونجا عؤمر اوزاتمیسان.
جراح بیچاغی ایله مین- مین خسته‌نین
آغری- آجیسینی کسیب آتمیسان.
خسته‌یله برابر سئویندین سن ده
جیسمانی بیر درده علاج ائدنده...

معنوی دردلرسه قالدی علاجسیز،
بس اونون درمانی نه ایمیش گؤرن؟
جراح بیچاغی ایله گؤردون کی، یالنیز
جیسمانی آغرینی کسه‌بیلرسن...

بیر خالقین معنوی آغریلارینا
علاجی، قارداشیم، قلمده گؤردون.
گوندوزلر بیچاقلا کسمک بیر یانا،
گئجه‌لر الینه قلم گؤتوردون.

یاریبا بؤلونموش آنا وطنین
بو گون سندن اومور دردینه ملهم.
قارداش، قوشالاشدی سیلاحین سنین؛
گوندوزلر بیچاقدیر، گئجه‌لر قلم.

سن سؤزه چئویردین اضطرابلاری،
یازدین، بیر حسرتدن مین درد گؤیردی.
الینده بیری‌نین آزار- بئزاری،
الینده بیر خالقین یوز ایللیک دردی.

گئجه ده، گوندوز ده هئی دوشونورسن
معنوی، جیسمانی آغریلارلا سن.
حکیم نسخه‌لری یازدین همیشه
خسته‌ن شفا تاپیب ساغالدی...

فقط،

ادیب قلمی ایله یازدیغین نسخه
بیر خالقین دردینه شفادیر البت!

یاز کی، بوتؤو ایدیک، پارالانمیشیق،
او تایدان دونیایا سسین اوجالسین.
یاز کی، قلمیندن سوزولن ایشیق،
وطندن وطنه بیر کؤرپو سالسین!

آنا دیلی

دیل آچاندا ایلک دفعه «آنا» سؤیله‌ییریک بیز
«آنا دیلی» آدلانیر بیزیم ایلک درسلیگیمیز
ایلک ماهنیمیز لایلایی آنامیز اوز سودویله
ایچیریر روحوموزا بو دیلده گیله-گیله
بو دیل-بیزیم روحوموز، عشقمیز، جانمیزدیر
بودیل- بیر-بیریمیزه عهد- پیمانمیزدیر

بودیل- تانتمیش بیزه بو دونیادا هر شئیی
بو دیل- اجدادیمیزین بیزه قویوب گئتدیگی
ان قیمتلی میراثدیر، اونو گؤزلریمیز تک
قوریوب، نسیللره بیز ده هدیه وئرک.

بیزیم اوجا داغلارین سونسوز عظمتیندن،
یاتاغینا سیغمایان چایلارین حیدّتیندن،
بو تورپاقدان، بو یئردن،
ائلین باغریندان قوپان یانیقلی نغمه‌لریندن،
گوللرین رنگلریندن، چیچکلرین ایییندن،
میل دوزونون، موغان‌ین سونسوز گئنیشلیگیندن،
آغ ساچلی بابالارین عاغلیندان، کمالیندان،
دوشمن اوستونه جومان او قیرآت‌ین نالیندان
قوپان سسدن یاراندین.
سن خالقیمین آلدیغی ایلک نفسدن یاراندین.

آنا دیلیم، سنده‌دیر خالقین عاغلی، حیکمتی،
عرب اوغلو مجنون‌ون دردی سنده دیل آچمیش.

اورکلره یول آچان فضولی‌نین صنعتی،
ای دیلیم، قدرتینله دونیالارا یول آچمیش.

سنده منیم خالقیمین قهرمانلیقلا دولو
تاریخی واراقلانیر
سنده نئچه مین ایللیک منیم مدنیتیم
شان- شهرتیم ساخلانیر.

منیم آدیم، سانیمسان،
ناموسوم، ویجدانیمسان!
میلّتلره، خالقلارا، خالقمیزین آدیندان
محبت داستانلاری یارادیلدی بو دیلده.
موسکووادا پوشکینه هیکل قویولان زامان
اونا آبیده قویدو بو دیلده شیروانی ده.
بو دیل - تانیتمیش بیزه بو دونیادا هر شئیی
بو دیل- اجدادیمیزین بیزه قویوب گئتدیگی
ان قیمتلی میراثدیر، اونو گؤزلریمیز تک
قورویوب، نسیللره بیز ده هدیه وئرک.

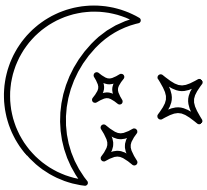

گئجه‌لر

سحرلریم – بویاسیز، گوندوزلریم – قورخوسوز
گئجه‌لریم – ناراحات، گئجه‌لریم – یوخوسوز.
باش‌باشاییق صبحه تک منیمله فیکیرلریم،
گئجه‌لره آچیلیر گیزلی- گیزلی سیرلریم.
ایندی من قیسیلمیشام گئجه‌لرین قوینونا
بویلانیرام ایچیمده گاه اوّله، گاه سونا.
گئجه‌لر – سیغناق یئریم، گئجه‌لر پناه یئریم،
گئجه‌لر بیر-بیری ایله دؤیوشن فیکیرلریم.
ایناناردی عاغیل دا اؤز ایچیمین سسینه
شیرین خیاللاریمینیومشاق موتکّه‌سینه
باش قویاردیم بیز زامان
خیالی گرچک کمی یاشایاردیم بیر زامان
ایندی قوربان وئرمه‌یه حاضیرام بیر یاد کیمی
مین- مین سحرلریمی، مین- مین
گوندوزلریمی
بیر آنلیق سکوتوما، بیر یوخوسوز گئجه‌مه
غم سکوتا دم توتور، گئجه‌لر سکوت غمه
آللاهین بال یوخوسو منه حرام گئجه‌لر
سورونورم گوندوزلر، یاشاییرام گئجه‌لر
آنام دئیردی: «اوغول، سن گئجه دوغولموسان
بلکه بونا گؤره ده گئجه قوشو اولموسان.»

ایمداد

گل- گل دئیه هیجرینده کمان تک مله‌دیم من
بیر عؤمرو سنین عشقینه قوربان ائله‌دیم من
آوسده طیفیلدین، نه غمین واردی نه دردین
دردیمله سنین گؤزلرینی سورمه‌له‌دیم من
حیسّیم سنه گل- گل دئدی، عقلیم دئدی گئت- گئت
بو قانلی دؤیوشدن منه ایمداد دیله‌دیم من
عشقیم ده قاخینج اولدو منیم باشیما هر گون
بیر عشقین اوجوندان نه قدر طعنه یئدیم من
اؤز حیسینی دوستاق ائله‌ین بختیار اولماز
اؤز عشقیمه، اؤز کؤنلومو زیندان ائله‌دیم من.

واختسیز آغاران ساچ

ساچلاریما دن دوشور، دن دوشور، یامان دوشور
هر باخاندا آنامین اوره‌گینه قان دوشور
بو آغ ساچلار، آی آنا، سنی درده سالماسین
ساچیمین آغلیغیندان قانین هئچ قارالماسین!
آلیشیرام گئجه‌لر ماسا آرخاسیندا من
ساچلاریم دا آغاریر، قلبیمین آتشیندن
سن دئمه کی، بالامین بلکه گیزلی غمی وار
واختسیز آغاران ساچین اؤزگه بیر عالمی وار
اؤلوم بئله غم دئییل بو حیاتی دویانا
من بو آغ ساچلاریملا اؤیونورم، آی آنا
قارا، شه‌وه ساچلاری طبیعت وئرمیش منه
من گووه‌نه‌بیلمیرم اونون بو تؤحفه‌سینه
زحمتی حیاتیمین ایلک بزه‌گی سانمیشام
آغ ساچلاری حیاتدا من اؤزوم قازانمیشام.

سهنده مکتوب

سهند، سؤزلریندن اودلار تؤکولدو،
اوخودوق شعرینی گؤز یاشلاریییلا.
آتا مالی کیمی یاریییا بؤلدو،
قارداش عینی دردی قارداشلاریییلا.

او آجی فریادلار، شیرین نفسلر
منیم ده کؤنلومون آهی، ناله‌سی!
قارداشیم، تبریزدن گلن بو سسلر
باکی‌نین سسی‌دیر، باکی‌نین سسی!

ییخیلار کناردان ایته‌له‌ننلر
تکانی یاراداق اؤزوموز گرک
یئنه ده "اولاریق همن خاک" اگر،
بیز اؤز ایچیمیزدن ایته‌لنمه‌سک.

خیردا تپه‌لری سئللر اویاندا،
اسر بو حمله‌یه داغلار دا زاغ-زاغ
بیز ده دردیمیزه آغلامایاندا
بیزیم یئریمیزه کیم آغلایاجاق؟

دئییرسن، سلاما جاواب آلمادین،
بولود توققوشماسا، بولودا نئیلر؟
منیم اؤز آدیمدیر سنین اؤز آدین،
اودو سو کئچیرر، اود اودا نئیلر؟

یوز ایل، یوز اللی ایل آغلادیق عبث،
آنجاق اریمه‌دی سینه داغلاری
قارداش، بیلمه‌دیک کی، گؤز یاشی دلمز،
آرزونون اؤنونده دوران داغلاری...

هاملئت دوغرو دئییب: "یا اؤل، یا دا اول!"
ای!... یاری جانینلا دئمه کی، وارسان.
غمین ده تامینی ایسته‌ین اوغول،
بس یاری وطنده نئجه یاشارسان؟

یازدین، عینی دردی یاشایاق باهم،
قارداش قارداشییلا هم‌فیکیر اولار.
سنین دوشونجه‌ندی منیم دوشونجه‌م،
دردلر بیر اولاندا فیکیر بیر اولار.

دئییرسن، یاریییا بؤلونلرین،
دردینی دؤنیادا بیر بیلمه‌ین یوخ.
بیز ده بؤلونموشوک، آنجاق بو دردی
اوجا کورسولردن هئچ بیر دئین یوخ.

دئییرسن، یاریییا بؤلونلرین،
دردینی دؤنیادا بیر بیلمه‌ین یوخ.
بیز ده بؤلونموشوک، آنجاق بو دردی
اوجا کورسولردن هئچ بیر دئین یوخ.

گوناهکار توتمایاق بوردا هئچ کسی،
دریلیب آیریلدیق بیز غونچا-غونچا
آنا دا سود وئرمیر، جیگرپاره‌سی
ناله‌لر قوپاریب آغلاماییینجا.

من دیزیمه دؤیوب زار-زار آغلادیم،
چؤللر گؤز یاشیمدان گؤلمه-گؤلمه‌دی
قرانیت داغلاری دلن فریادیم،
تک آراز چاییینی آشابیلمه‌دی.

دونیادا هر شئیین بؤتؤوو گؤزل،
یاریمچیق سعادت دوشمنین اولسون
منه غم وئرسن ده، یان بؤلمه، سن گل،
سئوینج وئریرسنسه... قوی یقین اولسون.

هانی؟... سورمادیلار - بس یاری جانیم؟
نیه اوجالتمیرسان عصیان سسینی؟
هله گؤرمه‌میشیک، آذربایجان‌ین
بیر یئرده، بیز بؤتؤو خریطه‌سینی...